

Tweespalt

Annemarie van Gaal

Meer en meer raak ik ervan overtuigd dat we een tweespalt in de samenleving hebben. Of liever gezegd; twee verschillende samenlevingen die elkaar lastig kunnen begrijpen of vinden.

Aan de ene kant heb je de samenleving van de politiek. Dit is de samenleving van 'woorden vangen'. Elkaar betrappen op uitspraken die je jaren geleden onder andere omstandigheden hebt gedaan. Iemand confronteren met een zinsnede die verkeerd overkomt omdat die gedaan is tijdens een twee uur durend interview en nu volledig uit zijn verband is gerukt. Dit is de samenleving van elkaar woorden in de mond leggen, verdraaien en vervormen. Alles om je eigen gelijk te halen via de woorden van de ander. Ik sprak laatst met oud-premier Jan Peter Balkenende over hoe hij het ervoer als iemand alleen maar bezig is met je te vangen op woorden. 'Ach, dan denk ik; jij speelt jouw rol en ik de mijne', antwoordde hij. Een soort spel is het dus. En wie dat spel het beste beheerst blijft overeind in de samenleving van 'woorden vangen'. Instituten doven meningen en persoonlijkheden. Zolang iedereen in het gareel blijft lopen en zich aan de code van het spreken met één mond houdt, is er niets aan de hand en ben jij verzekerd van je salaris aan het eind van de maand. Iedere kleinste loslippigheidje, kan funest zijn voor de gesloten gelederen.

De journalistiek is overigens een mooi verlengde van deze samenleving. De beste journalisten zijn in staat om van iedere eenvoudige uitspraak een controversieel artikel te maken en begrijpen als geen ander het belang van 'woorden vangen'. Dat is hun rol.

Aan de andere kant van deze samenleving staat een compleet andere samenleving. Dat is er een van 'daden doen'. Een groep die zich niet bezighoudt met elkaar afrekenen op woorden, maar zich richt op het eindresultaat. Denk bijvoorbeeld aan werknemers of ondernemers. Soms begrijp je de opdrachtgever niet goed of heb je iets niet goed afgesproken, maar dat is geen reden om meteen elkaars gelijk te willen halen, je probeert elkaar te vinden om eruit te komen. Het resultaat telt namelijk en dat is in ieders belang. Geen spel, geen rol, maar vaak bittere noodzaak omdat er veel op het spel staat.

Maar zodra de samenleving van 'daden doen' een overlap krijgt met de samenleving van 'woorden vangen', gaat het mis.

Hoe betekenisvoller je bent hoe lastiger je het krijgt. De politiek en journalisten rekenen je niet af op daden, maar op woorden. Authentiek zijn is een zwaar zwaard om te dragen en gedrevenheid is lastig. Toch zullen die samenlevingen bij elkaar moeten komen om onze wereld te verbeteren en uiteindelijk vooruitgang te boeken. 🎓

annemarievangaal@speakersacademy.nl